Layout og produksjon: Fangst design, Steinkjer

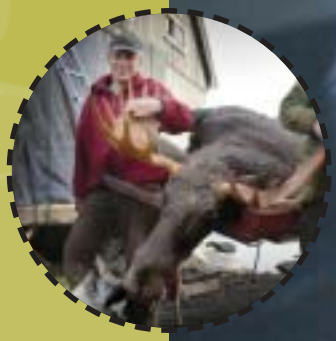
NTNU
Det skapende universitet

HUNT forskningssenter

HUNT forskningssenter ligger i Verdal og er en del av Det medisinske fakultet, NTNU. HUNT forskningssenter gjennomfører befolkningsundersøkelser i Nord-Trøndelag, forvalter forskningsdata og driver medisinsk forskning.

Hvis du har spørsmål om HUNT 3 kan du ta kontakt med:
HUNT forskningssenter
Neptunveien 1, 7650 Verdal
Telefon: 74 07 51 80
Faks: 74 07 51 81
e-post: hunt@medisin.ntnu.no
www.hunt.ntnu.no

1. Viktig
2. Enkelt
3. Gratis

En time for bedre folkehelse

hunt 3

Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag

Hva er HUNT 3?

HUNT 3 er en folkehelseundersøkelse.
Når du deltar får du en enkel undersøkelse av din egen helse, og du gir et viktig bidrag til forskning.

HUNT 3 gjennomføres først og fremst for å øke vår kunnskap om store folkehelseproblemer som:

- Hjerte- og karsykdommer
- Lungesykdommer, andre luftveisplager og allergi
- Diabetes
- Muskel- og skjelettplager
- Hodepine
- Stoffskiftesykdommer
- Kreftsykdommer
- Psykiske plager
- Rusmiddelbruk
- Tannhelse
- Vektutvikling i befolkningen

Opplysninger, blod- og urinprøver som samles inn vil også bli benyttet til forskning om kvinnesykdommer, sykdommer i fordøyelsesorganer, urinveier, nervesystemet, sanseorganer og hud. Noen prosjekter vil undersøke hvordan livsstil, samfunn, levekår og miljø påvirker helse og trivsel. Det vil også bli forsket på arbeidsuførhet som følge av disse sykdommene eller tilstandene. Sammenhenger mellom arv, miljø og sykdom vil også være aktuelle tema. Til slike prosjekter vil det bli hentet ut DNA (arvestoff) fra blodprøvene.

Forskning

Det er allerede planlagt over 130 studier som skal benytte data fra HUNT 3. En liste over disse finnes på internett: www.hunt.ntnu.no Hvis du ønsker å få listen tilsendt, kan du henvende deg til HUNT forskningssenter.

Samarbeidsprosjekt

HUNT 3 er et samarbeidsprosjekt mellom

- NTNU (Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet)
- Helse Midt-Norge RHF
- Nord-Trøndelag fylkeskommune
- Kommunene i Nord-Trøndelag
- Nasjonalt folkehelseinstitutt
- Helse- og omsorgsdepartementet

HUNT 3 blir også støttet av

- NTE (Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk)
- Sparebank 1 Midt-Norge
- Statoil

Noen delprosjekter støttes av næringsliv og ideelle organisasjoner. Bidragsyterne har ingen innflytelse på forskningen.

Vil du delta?

Du er invitert til å gi et viktig bidrag til forskning om hvordan sykdom kan forebygges og behandles.

Alle innbyggere i Nord-Trøndelag som er 13 år eller eldre, blir invitert til å være med i HUNT 3. Det er frivillig å delta. Du gir ditt bidrag ved å fylle ut det vedlagte spørreskjemaet og møte fram til en helseundersøkelse et sentralt sted i din kommune. Noen deltakere vil i ettertid bli invitert til videre undersøkelser. Hvis det gjelder deg, vil du få en ny invitasjon i posten. Du er ikke forpliktet til å delta selv om du er med i den første undersøkelsen.

Du er viktig!

Hver deltaker er like viktig, enten du er gammel eller ung, frisk eller syk. For å få gode forskningsdata er det viktig at alle er med. Hvis du har deltatt i HUNT tidligere, håper vi at du vil møte opp igjen.

Din helse

Etter undersøkelsen får du et brev med resultatene fra noen av dine prøver. Det gjelder blodtrykk, kolesterol, blodsukker og stoffskifte. Du vil bli anbefalt å kontakte din fastlege hvis noen av prøvene er unormale. Hvis du ikke ønsker å vite resultatene kan du si fra om dette. Hvis et prøveresultat er slik at det er nødvendig med rask legebehandling, vil du uansett bli kontaktet.

Verdens største

HUNT er verdens største folkehelseundersøkelse. To ganger tidligere har nord-trønderne møtt fram, første gang i 1984. Opplysninger fra HUNT 1 og HUNT 2 er benyttet i mer enn 300 vitenskapelige arbeider, og har gitt oss ny kunnskap om blant annet hjerte- og karsykdommer, lungesykdommer, diabetes, kreft og mental helse. Resultatene er publisert både nasjonalt og internasjonalt. Disse dataene er fortsatt verdifulle, og vil bli brukt i flere arbeider i framtiden. Forskning fører til ny kunnskap om forebygging og behandling av sykdom. Uten en innsats fra hver enkelt, hadde dette ikke vært mulig.

Slik foregår helseundersøkelsen

På forsiden av spørreskjemaet som du har fått, står det hvor du skal møte fram. Det er også foreslått et tidspunkt, men hvis dette ikke passer kan du selv velge når du vil møte. Den første delen av undersøkelsen tar omtrent en halv time.

Påkledning

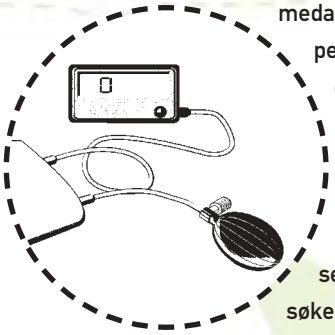
For at det skal gå raskt å måle blodtrykk, er det fint om du har på deg et kortermet plagg innerst. Når du skal veies må du ta av deg skoene, men ellers behøver du ikke å kle av deg.

Spørreskjema

Sammen med denne brosjyren har du fått et spørreskjema som du skal fylle ut og ta med til helseundersøkelsen. Der vil du få ett eller flere nye skjemaer, disse er ulike for menn og kvinner og ulike aldersgrupper. Du kan fylle ut på stedet eller ta dem med hjem og returnere med post. Porto er betalt.

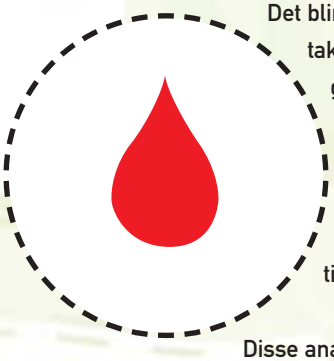
Undersøkelser

Du blir tatt i mot og registrert av HUNT 3-medarbeiderne, som alle er kvalifisert helsepersonell. Det blir målt høyde, vekt og omkrets av liv og hofter. Så gjennomføres et kort intervju og blodtrykket blir målt.

De fleste vil bli spurt om de kan tenke seg å delta i ytterligere én eller to undersøkelser. Hvilke undersøkelser det blir, avhenger av kommunen du bor i, kjønn, alder og tilfeldig uttrekning.

Blodprøver

Det blir tatt blodprøve av alle deltakerne. Blodet fordeles på fem glass, men til sammen utgjør det ikke mer enn 40 milliliter, som er mindre enn en tidel av det en blodgiver gir. For de aller fleste vil det være tilstrekkelig med ett stikk.

Disse analysene blir gjort:

- Vanlige blodprøveanalyser som kolesterol, blodsukker og stoffskifteprøver.
- Det blir hentet ut DNA (arvestoff) som brukes i forskningsprosjekter som kartlegger sammenhengen mellom arv og miljø i sykdomsutvikling.
- Studier av hvite blodlegemer som deltar i kroppens forsvarsmekanisme mot sykdommer.
- Miljøanalyser, blant annet sporstoffer og spormetaller som bly og kvikksølv. Forekomsten i blodprøvene kan sammenliknes med mengden metaller som finnes i drikkevann og ellers i miljøet, for å finne ut mer om hvilke effekter det har på mennesker.
- Andre analyser vil også være aktuelle avhenging av forskningsprosjektene som blir satt i gang.

En av disse

Etter at den første delen er gjennomført, kan du bli invitert til å delta i en eller to av følgende undersøkelser:

Pusteprøve

Pusteprøven er en enkel undersøkelse av lungefunksjonen. Du skal puste ut så kraftig som du klarer gjennom et munnstykke. Undersøkelsen er viktig for å studere mulige årsaker til lungesykdommer som astma og KOLS og forbedre behandling av disse. Det er viktig for resultatene at flest mulig av de inviterte, både med og uten lungesykdom, deltar. Tid: ca 5 minutter

Beinmassemåling

Norge ligger på verdenstoppen i antall brudd, noe som trolig har sammenheng med lav beintetthet. Forskere ønsker å undersøke forskjeller i beintetthet avhengig av blant annet kjønn, alder, kosthold, fysisk aktivitet, sykdom og behandling av disse. Beintettheten vil enten bli målt i en underarm eller ved en mer omfattende måling i korsrygg, hofte og underarm. Stråledosen er svært lav, og målingen innebærer ingen risiko. Tid: ca 5 -10 minutter.

Ultralyd av hjerte

Personer som ikke har kjent hjertesykdom, kan delta i denne undersøkelsen. Hensikten er å kartlegge hvordan friske hjerter arbeider, noe som blant annet vil hjelpe leger og forskere til å skille mellom normale forskjeller og det som kan være tegn på sykdom. Du ligger på en benk mens undersøkelsen pågår. Du må være avkledd på overkroppen, men kan beholde bh. Gjennomføres for de som bor i Steinkjer og Namsos. Tid: ca 20 minutter.

Ultralyd av lever og fettfordeling på kroppen

Det er stor variasjon mellom mennesker når det gjelder forekomsten av fett i leveren. Fordelingen av kroppsfett er også veldig ulik. Hensikten med undersøkelsen er å se på sammenhengen mellom fettavleiring i leveren og fettfordeling ellers på kroppen, blant annet for å undersøke om dette kan si noe om risikoen for hjerte- og karsykdom. Du ligger på en benk mens undersøkelsen pågår. Gjennomføres for de som bor i Steinkjer, Namdalseid og Flatanger.
Tid: ca 5 minutter.

Kondisjonstest

Fysisk aktivitet er viktig for god helse. Vi ønsker å finne ut mer om sammenhengen mellom kondisjon og helse, og hva som er årsaken til dårlig kondisjon. Derfor inviteres det til en test av blodårefunksjonen ved hjelp av ultralyd og en kondisjonstest på tredemølle. I kondisjonstesten skal du gå eller løpe til du føler at du anstrenger deg så hardt du kan. Testen avbrytes når du ikke klarer å yte mer, eller når du ønsker å stoppe.

Hvis du vil delta i denne undersøkelsen, må du være i stand til å gå eller løpe, ha på deg lette klær når du kommer til undersøkelse, og ha med deg joggesko eller andre sko som er gode å gå eller løpe i. Alder er ingen hindring for å delta, men hvis du har hjertesykdom skal du ikke være med. Gjennomføres for de som bor i Stjørdal, Levanger, Verdal og Namsos. Tid: ca 20 minutter.

Urinprøve

Noen deltakere blir bedt om å avgi urinprøve når de møter til undersøkelse, eller hjemme etter undersøkelsen. Nødvendig utstyr blir delt ut.

Samtykke

Det er frivillig å delta i HUNT 3 og i andre folkehelseundersøkelser. Hver deltaker må gi sitt skriftlige samtykke for at opplysningene skal kunne brukes til forskning. Du blir bedt om å signere et samtykke når du møter fram.Opplysninger og prøver som du gir, blir oppbevart på ubestemt tid. I framtida kan de bli brukt i prosjekter som ennå ikke er planlagt, forutsatt at det er i samsvar med lover og forskrifter.

I framtida skal du få informasjon om nye forskningsprosjekter som bruker data fra HUNT. Slik informasjon finner du på internett www.hunt.ntnu.no. En gang i året vil det bli gitt ut skriftlig informasjon til befolkningen. Det vil også være omtaler av en del forskningsprosjekter i mediene.

Du kan når som helst etter undersøkelsen trekke tilbake ditt samtykke og be om at data om deg slettes eller at blod- og urinprøven blir ødelagt. Hvis du ønsker å trekke tilbake samtykket, kan du henvende deg til HUNT forskningssenter, Neptunveien 1, 7650 Verdal, telefon 74 07 51 80, faks 74 07 51 81 eller e-post: hunt@medisin.ntnu.no
Hvis det er et bestemt forskningsprosjekt du ikke ønsker at opplysninger om deg skal brukes til, vil det bli tatt hensyn til dette.

Nytt samtykke

Hvis det i framtida blir aktuelt å bruke opplysninger til å forske på nye spørsmål som ikke er beskrevet i denne brosjyren, kan det bli nødvendig å be om et nytt samtykke. Vi vil da sende deg et brev.

Du kan også bli spurt om et nytt samtykke hvis det blir aktuelt å samarbeide med private aktører om genetisk forskning. Slikt samarbeid vil være underlagt offentlig regulering og kontroll. Det vil ikke i noen tilfeller være aktuelt å selge blodprøver eller annet biologisk materiale.

Personvern og sikkerhet

Du kan være trygg på at informasjonen som du gir til HUNT 3 vil bli behandlet med respekt for personvern og privatliv, og i samsvar med lover og forskrifter. Så snart opplysninger, blodprøver og eventuelt urinprøver er samlet inn, blir de lagret uten å være merket med deltakerens identitet. Forskere som senere skal bruke opplysningene, har ikke tilgang til navn, fødselsdato eller personnummer. Alle medarbeidere i helseundersøkelsen har taushetsplikt.

Datatilsynet fører tilsyn med at lover og forskrifter om oppbevaring og bruk av helseopplysninger blir fulgt. HUNT 3 har konsesjon fra Datatilsynet.

Etisk godkjenning

Alle forskningsprosjektene skal godkjennes av en etisk komité. Komiteen er et frittstående organ som sikrer at de etiske sidene ved forskningsprosjekter blir vurdert. HUNT 3 er godkjent av Regional komité for medisinsk forskningsetikk, Midt-Norge. Alle framtidige forskningsprosjekter som benytter data fra HUNT, skal også godkjennes.

HUNT databank

HUNT databank består av opplysninger som er samlet inn gjennom HUNT 1, 2, og 3 gjennom spørreskjema, undersøkelser og analyser fra blod- og urinprøver. Hvis du deltok i HUNT 1 eller HUNT 2, vil dine data bli sammenstilt med opplysningene fra HUNT 3.

Genetisk materiale samles i HUNT biobank. Formålet med biobanken er at det i framtida skal være mulig å ta ut prøver, gjøre ulike analyser og sammenstille resultatene med øvrige data fra HUNT databank. På den måten vil det stadig komme nye data som legges til databanken.

Når forskerne får data fra HUNT databank, er navn, fødselsnummer og andre kjennetegn fjernet, slik at de ikke kan vite hvem som har gitt opplysningene.

Sammenstilling med andre registre

For spesielle forskningsprosjekter kan det være aktuelt å sammenstille data fra HUNT med andre offentlige registre, for eksempel Reseptregisteret, Medisinsk fødselsregistrer, Kreftregisteret og Dødsårsaksregisteret og andre sykdomsregistre basert på opplysniner fra sykehus og primærhelsetjeneste. HUNT-data kan også bli sammenstilt med andre registre ved Statistisk sentralbyrå (SSB), for eksempel om miljø, befolkning, utdanning, inntekt, offentlige ytelser, yrkesdeltakelse og andre forhold som kan ha betydning for helsa.

I tillegg kan det være aktuelt å hente diagnoseopplysninger som for eksempel lårhalsbrudd, hjerteinfarkt, hjerneslag eller lungesykdommer hos primærhelsetjenesten, sykehusene i Nord-Trøndelag og St. Olavs hospital. For enkelte prosjekter kan det også være aktuelt å sammenstille opplysninger fra foreldre med opplysninger fra barn, søsken, foreldre og besteforeldre hvis disse også har deltatt i HUNT.

Alle slike sammenstillinger krever samtykke og/eller forhåndsgodkjenning av de offentlige instanser loven krever, for eksempel Regional komité for medisinsk forskningsetikk, Datatilsynet, Sosial- og helsedirektoratet eller Rikstrygdeverket. All informasjon vil bli behandlet med respekt for personvern og privatliv, og i samsvar med lover og forskrifter. Ingen av forskerne kan vite hvem som har gitt opplysningene.

Skadeerstatning

Det er svært liten risiko for at deltakere skal komme til skade som følge av undersøkelsen. Hvis det likevel skulle skje, kan man søke om skadeerstatning gjennom Norsk Pasientskadeerstatning (NPE). NPE behandler erstatningskrav for pasienter som er blitt påført skade innen det offentlige helsevesenet.

Ung-Hunt

Alle ungdommer i alderen 13-19 år i Nord-Trøndelag inviteres til å delta i Ung-HUNT. Prosjektet blir gjennomført på skolene, med utfylling av spørreskjema og kliniske undersøkelser i skoletiden. Ungdommer og foreldre vil få egen informasjon om Ung-HUNT via skolen.

Vil du delta?

Hvis du vil delta i HUNT 3, må du gi ditt skriftlige samtykke. Her er en kopi av dokumentet som du blir bedt om å signere når du møter fram til helse-undersøkelsen.

Samtykke til bruk av helseopplysninger i forskning

Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag 2006-08 (HUNT 3)

I brosjyren jeg har fått tilsendt har jeg lest om helse-undersøkelsens innhold og formål, og jeg har hatt mulighet til å stille spørsmål.

Jeg samtykker i å delta i undersøkelsen

Dato

Signatur

Marianne Olsen

Deltok du i Hunt 2?

I etterkant av HUNT 2 (1995-97) ble det gjennomført flere undersøkelser der en mindre del av befolkningen deltok. Disse prosjektene hadde opprinnelig tidsbegrensede konsesjoner fra Datatilsynet, og avtalen var at opplysningene skulle slettes etter en bestemt dato.

I ettertid har det vist seg at opplysningene har stor verdi for framtidig forskning, og HUNT forskningssenter har derfor fått Datatilsynets tillatelse til å inkludere dem i HUNT databank. En liste over prosjektene som dette gjelder, finnes på internett www.hunt.ntnu.no Du kan få listen tilsendt ved å henvende deg til HUNT forskningssenter.

Hvis du deltok i et av disse prosjektene og ikke ønsker at opplysninger om deg skal oppbevares videre, kan du ta kontakt med HUNT forskningssenter, Neptunveien 1, 7650 Verdal, og be om at opplysningene slettes. Det er ikke nødvendig å oppgi noen grunn til dette.

Deltok du i Ung-Hunt?

Hvis du deltok i Ung-HUNT i 1995-1997 eller 2000-01 vil disse opplysningene fra deg bli oppbevart og brukt på samme måte som opplysninger fra de voksne i tidligere HUNT-undersøkelser. Hvis du ikke ønsker at opplysningene skal oppbevares videre, kan du ta kontakt med HUNT forskningssenter, Neptunveien 1, 7650 Verdal, og be om at de slettes. Det er ikke nødvendig å oppgi noen grunn til dette.